

ข่าวจากสำนักข่าวออนไลน์ เกษตรก้าวไกล

วันอังคารที่ 2 พฤศจิกายน พ.ศ.2564

ผู้ค้าปุ๋ยฯ แจง 7 ปัจจัยปุ๋ยเคมีแพง พร้อมขายปุ๋ยราคาพิเศษกว่า 2 แสนตัน
ผ่านสหกรณ์การเกษตร

นายกองเอก เปล่งศักดิ์ ประกาศเภสัช นายกษมาคม การค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย เปิดแถลงข่าวชี้แจงเหตุ ปุ๋ยเคมีราคาแพง และพร้อมร่วมมือกับภาครัฐเพื่อขายปุ๋ย ในราคาพิเศษ

หลังที่มีข่าวตามสื่อออนไลน์ว่าเกษตรกรโอดครวญ

ปุ๋ยเคมีราคาพุ่งสูง เป็นการกระหน่ำซ้ำเติมหลังจากเกษตรกรบาดเจ็บจากสถานการณ์แพร่ระบาดของโควิด-19 และภัยพิบัติน้ำท่วม ทำให้สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย ที่ประกอบไปด้วยสมาชิกผู้ค้าปุ๋ยรายสำคัญ นั่งไม่ติดต้องออกมาตั้งโต๊ะแถลงข่าว เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564 ณ Victor Club Samyan Mitrtown ห้อง 944, ชั้น 7 ถนนพระราม 4 แขวงวังใหม่ เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ

การแถลงข่าวครั้งนี้ นำโดย นายกองเอก เปล่งศักดิ์ ประกาศเภสัช นายกษมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย นายวชิรศักดิ์ อรรถนันทน์ ประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์ นายศุภชัย ปานดำ กรรมการฝ่ายวิชาการ นายรัชชัย เจริญภูพานิชย์ กรรมการบริหารสมาคม นายทวีสุข เมฆธวัชชัยกุล รองประธานฝ่ายประชาสัมพันธ์ นายสุภักดิ์ เหล่าดี เลขาธิการฝ่ายวิชาการ โดยมี นายสุภกรณ์ สังข์วรรณะ เกษตรกรดีเด่น สาขาไร่นาสวนผสม เป็นตัวแทนเกษตรกรมาร่วมแถลงด้วย

ภาพรวมสถานการณ์ราคาและตลาดปุ๋ยเคมี 2564

ในช่วงกลางปี พ.ศ. 2563 ต่อเนื่องมาจนถึงปี พ.ศ. 2564 ประเทศไทย รวมทั้งประเทศต่างๆ ทั่วโลกประสบกับการแพร่ระบาดของโรคโคโรนาไวรัส หรือ COVID-19 ในส่วนของภาคการผลิตสินค้าเกษตร ประเทศไทยต้องนำเข้าปัจจัยการผลิตทางการเกษตรจากต่างประเทศ ไม่ว่าจะเป็นเมล็ดพันธุ์บางชนิด สารอาหารखापี้ช และ

“ปุ๋ยเคมี” ผลกระทบที่เห็นได้ชัดเจนในช่วงแรกๆ คือการนำเข้าปัจจัยการผลิตทางการเกษตรและการส่งออกสินค้าเกษตรไปยังต่างประเทศ รวมทั้งธุรกิจด้านโลจิสติกส์ได้รับผลกระทบโดยตรงจากการปิดเมืองสำคัญ รวมถึงการปิดประเทศ

สถานการณ์ราคาวัตถุดิบ UREA DAP MOP ในปี 2551 และ 2554

ปี พ.ศ. 2551 ราคาวัตถุดิบ	UREA	=	900	เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)
	DAP	=	1,400	เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)
	MOP	=	1,100	เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)
ปี พ.ศ. 2554 ราคาวัตถุดิบ	UREA	=	520	เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)
	DAP	=	650 <th>เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)</th>	เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)
	MOP	=	550 <th>เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)</th>	เหรียญดอลลาร์สหรัฐต่อตัน (CFR)

ในภาพรวมของธุรกิจภาคการเกษตรได้รับผลกระทบต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดของ COVID-19 โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยการผลิตทางการเกษตรคือ **“ปุ๋ยเคมี”** ประเทศไทยต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศ ประมาณ 90-95 % มาเพื่อผลิตและจำหน่ายปุ๋ยให้เพียงพอต่อความต้องการภายในประเทศ

ในช่วงปลาย ปี พ.ศ. 2563 จนถึงปัจจุบัน ราคาวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตปุ๋ยเคมี มีระดับราคาสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อันเนื่องมาจากหลายๆ ปัจจัย จากวิกฤตเศรษฐกิจที่ตกต่ำทั่วโลกจากผลกระทบของการแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้หลายๆ ประเทศเริ่มตระหนักถึงความมั่นคงทางอาหาร (Food Security) ซึ่งส่งผลต่อการผลิตพืชอาหาร ดังนั้น **ปุ๋ยเคมี** จึงเป็นปัจจัยการผลิตที่มีความจำเป็นและมีความต้องการมากขึ้น โดยปัจจัยที่ทำให้ปุ๋ยเคมี มีระดับราคาที่สูงขึ้นประกอบด้วย

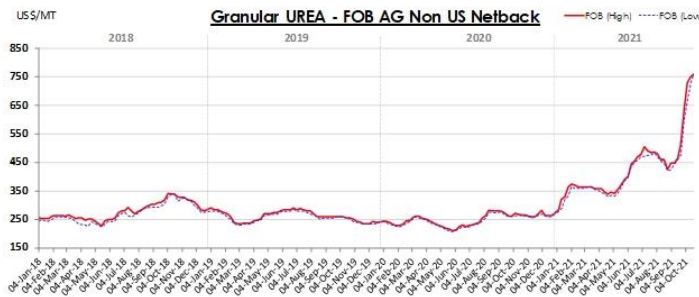
1. สภาพอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตร
2. ราคาผลผลิตทางการเกษตรในตลาดโลกมีแนวโน้มสูงขึ้น
3. การกำหนดนโยบายความมั่นคงทางด้านอาหารของแต่ละประเทศ
4. นโยบายการชะลอการส่งออกปุ๋ยเคมีของประเทศจีน ซึ่งเป็นผู้ผลิตรายใหญ่ ตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2564
5. วิกฤตราคาลังงานน้ำมัน ส่งผลให้ราคาก๊าซธรรมชาติสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อต้นทุนการผลิตปุ๋ยไนโตรเจน
6. วิกฤตการขนส่ง (Logistic) ระหว่างประเทศส่งผลให้ค่าขนส่งสินค้าทางเรืออยู่ในระดับราคาสูง
7. ความผันผวนของค่าเงินในตลาดโลก

จากปัจจัยดังกล่าวล้วนส่งผลต่อความต้องการใช้ปุ๋ยเคมีของประเทศต่างๆ รวมทั้งประเทศไทยต้องนำเข้าปุ๋ยเคมีจากต่างประเทศเป็นส่วนใหญ่ เช่น ประเทศจีน ซาอุดีอาระเบีย รัสเซีย เป็นต้น การนำเข้าวัตถุดิบปุ๋ยเคมี แบ่งออกเป็นสามชนิด ประกอบด้วย ปุ๋ยไนโตรเจน (Nitrogen) การผลิตปุ๋ยไนโตรเจนจะมี

สารตั้งต้นคือสารแอมโมเนียซึ่งมีไนโตรเจนเป็นส่วนประกอบทำปฏิกิริยากับไฮโดรเจนซึ่งส่วนใหญ่ได้จากก๊าซธรรมชาติในกระบวนการปิโตรเคมี หรือกระบวนการผลิตถ่านหิน สารแอมโมเนียนั้นใช้ในการผลิตปุ๋ยไนโตรเจนต่าง ๆ ได้แก่ **ยูเรีย (46-0-0) และแอมโมเนียมซัลเฟต (21-0-0)** ซึ่งราคาน้ำมัน ถ่านหินจะส่งผลกระทบต่อการผลิตปุ๋ยไนโตรเจน

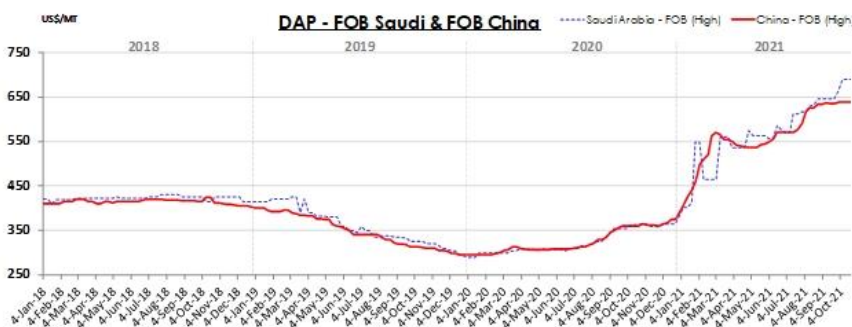
กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของราคา Granular Urea ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2018-2021 (ตุลาคม)

ที่มา: สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย (ตุลาคม 2564)

วัตถุดิบตัวถัดไป **ปุ๋ยฟอสฟอรัส (Phosphorus)** ซึ่งทำมาจากหินชนิดหนึ่งเรียกว่า หินฟอสเฟต วิธีการผลิตปุ๋ยฟอสฟอรัสที่นิยมกัน ก็คือนำหินฟอสเฟตมาบดละเอียดและมาทำปฏิกิริยากับกรดกำมะถันก็จะได้กรดฟอสฟอริก กรดฟอสฟอริกนี้ถือเป็นตัวต้นน้ำของปุ๋ยฟอสฟอรัส กรดฟอสฟอริกเป็นของเหลวซึ่งยากต่อการใช้ การเก็บรักษาและการขนส่ง จึงได้นำกรดฟอสฟอริกไปทำปฏิกิริยากับแอมโมเนีย กลายเป็นแม่ปุ๋ย DAP (Diammonium Phosphate) สูตร 18-46-0 แม่ปุ๋ย MAP (Monoammonium Phosphate) สูตร 11-52-0 หรือใช้กระบวนการผลิตเดียวกันนี้ผลิตเป็นปุ๋ย N-P-K สูตรต่าง ๆ สำหรับปุ๋ยฟอสฟอรัสนั้น กรณีที่หินฟอสเฟตแพง ปุ๋ยฟอสฟอรัสก็จะแพงด้วย และถ้ากรดกำมะถัน (sulfuric acid) แพงปุ๋ยฟอสฟอรัสก็จะแพงด้วยเช่นกัน

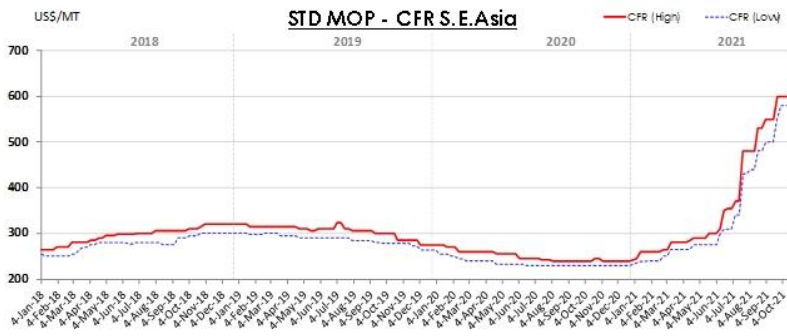
กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของราคา DAP ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2018-2021 (ตุลาคม)

ที่มา: สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย (ตุลาคม 2564)

วัตถุดิบอีกตัวหนึ่งคือ **ปุ๋ยโพแทสเซียม (Potassium)** เป็นแร่ที่ขุดจากดินได้โดยตรง ที่เรียกกันว่าแร่โพแทช ประเทศไทยมีแหล่งแร่โพแทชขนาดใหญ่ที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เช่น จังหวัดชัยภูมิและจังหวัดอุดรธานี หากโครงการพัฒนาเหมืองดังกล่าวสามารถดำเนินการได้ก็จะได้แม่ปุ๋ยโพแทสเซียมใช้ในประเทศ ทดแทนการนำเข้าปีละประมาณ 600,000-800,000 ตันต่อปี

กราฟแสดงการเปลี่ยนแปลงของราคา STD MOP ตั้งแต่ปี ค.ศ. 2018-2021(ตุลาคม)

ที่มา: สมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย (ตุลาคม 2564)

ตาราง แสดงการนำเข้าปุ๋ยเคมี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2560-2563

หน่วย : ตัน

สูตรปุ๋ย	2560	2561	2562	2563
46-0-0	2,466,887	2,574,848	2,194,016	2,113,903
18-46-0	443,225	505,975	504,278	426,395
0-0-60	793,681	818,346	632,159	746,224
21-0-0	207,092	101,511	60,738	308,952
รวม	3,910,885	4,000,680	3,391,191	3,595,474
16-20-0	413,819	359,397	423,057	282,465
16-16-8	35,049	15,290	39,838	26,470
15-15-15	450,478	291,326	423,183	341,575
อื่นๆ	1,003,463	952,965	744,833	895,085
รวม	1,902,809	1,618,978	1,630,911	1,545,594
รวมทั้งหมด	5,813,694	5,619,658	5,022,101	5,141,068

ที่มา : ฝ่ายปุ๋ยเคมี สำนักควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร
สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร

ผู้ค้าปุ๋ยพร้อมร่วมมือภาครัฐขยายปุ๋ยเคมีในราคาพิเศษ

จากปัญหาราคาปัจจัยการผลิตที่ปรับตัวสูงขึ้น ย่อมส่งผลกระทบต่อเกษตรกรทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น จึงเป็นที่มาของการออกมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรระยะสั้นที่ภาครัฐบาลและเอกชนร่วมกันช่วยเหลือเกษตรกรคือ การขายปุ๋ยเคมีในราคาพิเศษผ่านสหกรณ์การเกษตร และกลุ่มสถาบันเกษตรกร

โดยเริ่มตั้งแต่ครั้งแรก ในระหว่างเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม และมีการขยายเป็นครั้งที่สองจนถึงเดือนตุลาคม 2564 และล่าสุดนี้ได้ขยายเป็นครั้งที่สามจนถึงเดือนธันวาคม 2564 โดยทางสมาคมการค้าปุ๋ยและธุรกิจการเกษตรไทย ช่วยเหลือปุ๋ยเคมีราคาพิเศษกับเกษตรกร 201,106 ตัน หรือ 4,022,120 กระสอบ

นายสุภรณ์ สังข์วรรณะ เป็นตัวแทนเกษตรกรมาร่วมแถลงด้วย และบอกว่าถ้าขาดปุ๋ยภาคการเกษตรก็ล้มสลาย จากมาตรการช่วยเหลือเกษตรกรระยะสั้นดังกล่าวเป็นมาตรการที่ดีที่

ต้นทุนการทำนา (ข้าวหอมปทุม)	
ค่าเตรียมแปลง	600 บาท/ไร่
ค่าเมล็ดพันธุ์	400 บาท/ไร่
ค่ายาเคมี (6 ครั้ง)	1,300 บาท/ไร่
- ค่าฉีดพ่น 2 ครั้ง	
- ไร่คแฉง 4 ครั้ง	
ปุ๋ยเคมี 2 ลูก (ใส่ 4 ครั้ง)	2,000 บาท/ไร่
- (ระยะ: 20, 35, 45, 55 วัน)	
ค่าแรงงาน	600 บาท/ไร่

ภาครัฐร่วมกับภาคเอกชนช่วยเหลือเกษตรกรในช่วงที่ปุ๋ยมีราคาแพง เนื่องจากปุ๋ยเคมีเป็นตัวแปรสำคัญในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและสร้างรายได้สร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับเกษตรกร แต่อย่างไรก็ตาม วิธีการที่ภาครัฐเข้ามาช่วยเหลือ ควรทำอย่างไร รมัดระวัง ผู้กำหนดนโยบายควรเข้าใจธุรกิจและ

อุตสาหกรรมปุ๋ยเคมีอย่างลึกซึ้ง ควรศึกษาข้อมูลอย่างรอบด้านก่อนตัดสินใจออกนโยบาย มิฉะนั้นอาจส่งผลกระทบต่อทั้งเกษตรกรเองและผู้ประกอบการที่ทำธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับเกษตรและผู้เกี่ยวข้องอื่นๆ ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการแทรกแซงกลไกของตลาดโดยทั่วไปแล้วจะทำให้เกิดสิ่งที่ทางเศรษฐศาสตร์เรียกว่า **“การสูญเปล่าทางเศรษฐกิจ (Deadweight loss)”** ดังนั้นภาครัฐควรประเมินผลกระทบอย่างรอบคอบก่อนที่จะทำการแทรกแซง มีเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการทำไปเพื่ออะไร ตอบโจทย์การช่วยเหลือเกษตรกรจริงหรือไม่ และที่สำคัญ ได้ผลดีมากกว่าผลเสียหรือเปล่า

จากวิกฤตการแพร่ระบาดของ COVID -19 ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจภาคเกษตรกรของไทยรวมทั้งเศรษฐกิจโลก ดังนั้นนโยบายภาคการเกษตรของประเทศไทยจะต้องมีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น มีทิศทางและแนวทางที่ปฏิบัติได้จริงและสร้างรายได้ให้เกษตรกรได้ดีขึ้น หลายปีที่ผ่านมามาภาครัฐบาลมี

นโยบายที่จะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นครัวของโลก และเป็นผู้ผลิตอาหารปลอดภัยเป็นที่ยอมรับต่อประเทศต่างๆ แต่สิ่งที่จะรองรับนโยบายดังกล่าว คือ ผลผลิตทางการเกษตร ที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่ต้องใช้ปัจจัยการผลิตทางการเกษตรเพื่อปรับแต่งพืชผลตามที่ต้องการ เช่น เร่งการเจริญเติบโตของใบและต้น เร่งการออกดอกออกผล เพิ่มขนาดและคุณภาพผลผลิต ซึ่งส่วนนี้ **“ปุ๋ยเคมี”** ถือเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ รวมทั้งการใช้ปุ๋ยเคมีให้มีประสิทธิภาพก็ควรใส่ปุ๋ยให้ถูกชนิด ถูกสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา และถูกวิธี และต้องมีหน่วยงานที่เชี่ยวชาญให้คำแนะนำอย่างถูกต้องแก่เกษตรกร การวิเคราะห์ดิน-พืช ซึ่งเป็นมาตรฐานการที่จะต้องนำมาใช้อย่างจริงจัง **รวมทั้งการกำหนดมาตรฐานการเพาะปลูกพืช เช่น GAP การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสมสำหรับพืช (Good Agricultural Practice)** เป็นสิ่งได้รับความนิยมอยู่ในปัจจุบันและเป็นสิ่งที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากล